

Voorontwerp van bijzonder decreet tot wijziging van diverse bepalingen van het bijzonder decreet van 26 juni 1991 betreffende de Universiteit Gent en het Universitair Centrum Antwerpen

Memorie van toelichting

A. Algemene toelichting

1. Situering

Het Vlaamse Regeerakkoord 2014-2019 voorziet in de verzelfstandiging van het Universitair Ziekenhuis Gent.

Op 4 september 2015 keurde de Vlaamse regering principieel de conceptnota "Autonomisering Universitair Ziekenhuis Gent door re-integratie in de Universiteit Gent" goed. Deze conceptnota bevatte de krijtlijnen van een nieuw en duurzaam kader dat toelaat dat het UZ Gent, als deel van de rechtspersoon van de Universiteit Gent, zijn statuut van ziekenhuis ten volle valoriseert binnen het Vlaamse en het federale ziekenhuisbeleid.

De voorliggende tekst geeft uitvoering aan het Vlaamse Regeerakkoord en de bovenvermelde conceptnota. Een taskforce heeft de concretisering van deze tekst begeleid. Deze taskforce werd voorgezeten door het kabinet Onderwijs en was verder samengesteld uit vertegenwoordigers van de kabinetten van de minister-president, de viceministerpresidenten en Volksgezondheid, de rector en de twee beheerders van de Universiteit Gent, de afgevaardigd bestuurder en de CFO van het UZ Gent, de regeringscommissaris bevoegd voor het UZ Gent en de afgevaardigde van Financiën bevoegd voor het UZ Gent.

2. Inhoud

De universitaire ziekenhuizen in Vlaanderen kennen twee organisatiemodellen. In model 1 maakt het ziekenhuis deel uit van de rechtspersoon van de universiteit, weliswaar met bijzondere schotten tussen universiteit en het ziekenhuis. Het Universitair Ziekenhuis Leuven en het Universitair Ziekenhuis Brussel fungeren binnen dit model. In model 2 is het ziekenhuis een aparte vzw. Het Universitair Ziekenhuis Antwerpen hanteert dit model.

Het UZ Gent daarentegen is totnogtoe een sui generis overheidsinstelling gebleven met de Vlaamse minister bevoegd voor onderwijs als voogdijminister.

Deze bijzondere situatie bemoeilijkt de integratie van het UZ Gent in het generieke ziekenhuisbeleid van de federale en Vlaamse overheid.

Met voorliggende tekst kiest de Vlaamse decreetgever voor het eerste organisatiemodel en wordt het UZ Gent een onderdeel van de rechtspersoon van de Universiteit Gent.

Deze verankering zal ervoor zorgen dat het UZ zijn opdracht als universitair ziekenhuis in een universitaire context ten volle kan waarmaken. Het universiteitsbestuur zal een autonoom geïntegreerd beleid kunnen voeren binnen de instelling, waardoor gelijkheid, uniformiteit, duidelijkheid en maximale interactie kunnen worden gecreëerd. Het zorgt

tevens voor een grotere slagkracht voor het ziekenhuis omdat het de hele universiteit achter zich heeft.

De universiteit krijgt, binnen zijn organisatiestructuur, zijn doelstellingen en missie het voeren van een ziekenhuisactiviteit erbij. Dit betekent dat er geen opponenten zijn met tegengestelde belangen, maar collega's met gelijklopende belangen. Overleg wordt gevoerd op basis van gelijkheid en niet op basis van afhankelijkheid.

De samenwerking zal ook vlotter verlopen omdat samenwerking inherent is aan de structuur. Er moeten geen aparte overeenkomsten worden opgesteld voor de verrekening van de opdrachten, wetenschappelijk onderzoek tussen verschillende rechtspersonen, dus minder administratieve planlast.

Bovendien is er door de concentratie van onderwijs, onderzoek en patiëntenzorg op 1 plaats, in 1 "hand", een maximale interactie tussen deze domeinen, wat elk van deze domeinen ten goede komt en zeker ook de patiënt.

Het beheer van het UZ Gent

Het beheer van het UZ Gent wordt gedelegeerd aan een nieuw op te richten orgaan, het Bestuurscomité UZ Gent. Op deze manier behoudt het UZ Gent een eigen beheer. Het UZ Gent blijft tevens een aparte boekhouding voeren. De Universiteit Gent is de ziekenhuisuitbater. Op deze wijze respecteert de decreetgever de federale ziekenhuisregelgeving.

Niet alle aspecten van deze re-integratieoefening vergen een bijzondere meerderheid en worden geregeld in voorliggend voorontwerp van "gewoon" decreet. Dit voorontwerp van bijzonder decreet wordt gelijktijdig met het voorontwerp van decreet tot re-integratie van het UZ Gent in de Universiteit Gent, voorgelegd. Dit neemt niet weg dat het voorontwerp van bijzonder decreet en het voorontwerp van decreet conceptueel één geheel vormen. De goedkeuring van het voorontwerp van bijzonder decreet veronderstelt dan ook de goedkeuring van het voorontwerp van decreet.

3. Adviezen SERV en VLOR

2.1. SERV

De Sociaal-Economische Raad voor Vlaanderen (SERV) heeft laten weten geen advies uit te brengen.

2.2. VLOR

De Vlaamse onderwijsraad (VLOR) deelde eveneens mee geen advies uit te brengen.

2.3. De Universiteit Gent en de medische raad van het UZ Gent verstrekten op eigen initiatief een advies.

2.4. De onderhandelingen in het VOC- Hoger Onderwijs vonden plaats op 1 maart 2016. Deze in sectorcomité XVIII gingen door op 14 maart 2016 en op 9 mei 2016. Beide onderhandelingen werden afgesloten met een protocol van akkoord.

Ingevolge de bovenvermelde adviezen en onderhandelingen werden de teksten van de ontwerpen en de bijhorende memories aangepast. Wat de ontwerp teksten van het bijzondere decreet en de memorie betreft zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd:

- De adviesbevoegdheid van de medische raad werd expliciet ingeschreven.
- Het statuut van de gedelegeerd bestuurder werd opgenomen in het gewoon decreet in plaats van in het bijzonder decreet.
- De inwerkingtredingsdatum werd uitgesteld met 1 jaar, nl naar 1 januari 2018. Dit extra jaar zal ervoor zorgen dat de voorbereidende werkzaamheden degelijk en ordentelijk kunnen verlopen. De re-integratie waarbij één rechtspersoon verdwijnt heeft immers nogal wat administratieve gevolgen die best zo goed mogelijk kunnen voorbereid worden.

4. Advies Raad van State

De Raad van State verleende op 1 september 2016 zijn advies bij de twee voorontwerpen van decreet die het juridisch kader van de re-integratie van het UZ Gent in de Universiteit Gent vastleggen. Het betreft de adviezen 59.529/1 en 59.530/1. Het tegemoetkomen aan de opmerkingen van de Raad van State bij het voorontwerp van decreet en bijhorende memorie heeft soms een impact gehad op de tekst van het voorontwerp van bijzonder decreet en bijhorende memorie en omgekeerd.

4.1. Algemene opmerkingen

1. Bevoegdheid

De Raad van State stelt in zijn advies 59.529/1 van 1 september 2016 bij het voorontwerp van decreet betreffende de re-integratie van het Universitair Ziekenhuis Gent in de Universiteit Gent dat deze tekst bepalingen bevat die betrekking hebben op de interne bevoegdheidsuitoefening van de bestuursorganen van de U Gent (artikel 4 van het ontwerp) en het toezicht (artikelen 15 en 16, laatste zin, van het ontwerp). In gevolge deze opmerking zijn een aantal artikelen uit het voorontwerp van gewoon decreet verschoven naar en geïntegreerd in het voorontwerp van bijzonder decreet.

De Raad van State stelt eveneens dat het niet toekomt aan de Vlaamse Gemeenschap om te bepalen dat de federale ziekenhuiswet van toepassing blijft op het UZ Gent. De laatste zin van het bij artikel 8, 4° ontworpen artikel 21,§4 van het bijzonder decreet van 26 juni 1991 is dan ook geschrapt.

4.2. Legistiek

In artikel 2 is tegemoet gekomen aan het voorstel van de Raad van State om de coherentie van de begrippen "universiteit" en "universiteit Gent" in de ontworpen tekst met de oorspronkelijke tekst van het bijzonder decreet te onderzoeken en dus te garanderen.

De verduidelijking die de Raad van State bij de artikelen 5, 3° is verwerkt in de tekst van het betrokken artikel. De verduidelijking die wordt gevraagd bij artikel 31 is verwerkt in de memorie van toelichting bij dat artikel.

B. Toelichting bij de artikelen

Hoofdstuk 1: Inleidende bepaling

Artikel 1.

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen van het bijzonder decreet van 26 juni 1991 betreffende Universiteit Gent en het Universitair centrum Antwerpen

Artikel 2.

Het Universitair Ziekenhuis Gent wordt een entiteit binnen de rechtspersoon van de Universiteit Gent. De rechtspersoon UZ Gent houdt als aparte rechtspersoon op te bestaan. Dit artikel verduidelijkt de opdracht van het UZ Gent na de re-integratie.

Artikel 3.

Het Bestuurscomité UZ Gent wordt toegevoegd aan de opsomming van de bestuursorganen van de Universiteit Gent.

Artikel 4.

Dit artikel wijzigt de samenstelling van het bestuurscollege van de Universiteit Gent.

De gedelegeerd bestuurder UZ Gent zal met raadgevende stem de vergaderingen van het bestuurscollege bijwonen, voor de agendapunten die betrekking hebben op de opdrachten van het UZ Gent als ziekenhuis.

Artikel 5.

Door de re-integratie van het UZ Gent in de Universiteit Gent is het logisch dat ook de samenstelling van de Raad van Bestuur van de Universiteit Gent wordt gewijzigd zodanig dat er ook vertegenwoordigers vanuit het UZ Gent deelnemen. De medische raad zal een arts als lid voordragen. Op deze wijze wordt de medische raad, als vertegenwoordigend orgaan van de ziekenhuisartsen in het ziekenhuis, betrokken bij het globale beleid. De medische raad werkt actief mee op verschillende terreinen: 1. het bevorderen van de kwaliteit van de geneeskundige zorg; 2. Het bevorderen van de groepsgeest en samenwerking, ook met huisartsen, onder de ziekenhuisartsen; 3. Het bevorderen van de samenwerking met het andere ziekenhuispersoneel; en 4. Het stimuleren van wetenschappelijk onderzoek. Hiertoe voorziet de gecoördineerde ziekenhuiswet dat aan de medische raad in specifieke gevallen verplicht advies moet worden gevraagd. De medische raad kan ook op eigen initiatief advies uitbrengen. In een aantal aangelegenheden heeft de medische raad ook een verzwaarde adviesbevoegdheid. Via deze bepalingen heeft de wetgever geprobeerd een kader te creëren waarin een evenwicht wordt gevonden tussen de arts die een vrij beroep uitoefent, met een eigen

plichtenleer, en professionele autonomie enerzijds en anderzijds het beheer van het ziekenhuis dat de globale doelstellingen van een ziekenhuis dient te verwezenlijken en daarin de financiële verantwoordelijkheid draagt.

Tevens zal ook de groep die niet als arts verbonden is aan het UZ Gent worden vertegenwoordigd. Wel worden er voorwaarden gesteld aan het opdrachtvolume die zowel de vertegenwoordiger van de artsen als de vertegenwoordiger van de niet-artsen mogen uitoefenen aan de Universiteit Gent. Hun hoofdopdracht moet verbonden zijn aan het ziekenhuis. De leden van het academisch personeel worden immers al vertegenwoordigd in de Raad van Bestuur. De beperking van het opdrachtvolume voor de vertegenwoordiger van de niet-artsen van het UZ Gent is dezelfde als deze voor de vertegenwoordiger van de artsen.

Gealigneerd op deze wijzigingen breidt dit artikel ook de groep uit van de leden die de voorzitter, de ondervoorzitter en de externe leden uit de socio-economische sector aanduiden.

De gedelegeerd bestuurder UZ Gent woont de vergaderingen van de Raad van Bestuur, bij met raadgevende stem.

Artikel 6.

Dit artikel voorziet in eenzelfde vervangmogelijkheid wordt voor de vertegenwoordigers van het UZ Gent (als nieuwe leden ingevolge de re-integratie) in de Raad van Bestuur.

Artikel 7.

De gedelegeerd bestuurder van het UZ Gent maakt deel uit van de Raad van Bestuur van het U Gent uit hoofde van zijn functie en voor de duur dat hij of zij deze functie uitoefent, op dezelfde wijze als de rector en de vice-rector.

Artikelen 8. tot met 28.

Deze artikelen tekenen de nieuwe bestuursstructuur uit en leggen de respectieve bevoegdheden van de vernieuwde bestuursorganen UGent en de nieuw op te richten bestuursorganen UZ Gent vast, alsook de samenstelling ervan.

Allereerst worden de bevoegdheden van de Raad van Bestuur uitgebreid nu de opdrachten van de universiteit uitgebreid zijn met de ziekenhuisuitbating van het UZ. Zo zal de Raad van Bestuur het strategisch plan van het UZ Gent goedkeuren alsook de begrotingen en de jaarrekeningen van het UZ Gent. Ook het aanduiden van de bedrijfsrevisor gebeurt door de Raad van Bestuur. Het is wenselijk maar niet noodzakelijk dat de bedrijfsrevisor die wordt aangesteld voor de universiteit en deze die wordt aangesteld voor het ziekenhuis dezelfde is.

Bij het uittekenen van de nieuwe bestuursstructuur geeft de decreetgever invulling aan de federale bepalingen met betrekking tot het bestuur en beheer van de universitaire ziekenhuizen. Immers, de Universiteit Gent is de ziekenhuisuitbater die het beheer van het ziekenhuis delegeert naar het Bestuurscomité UZ Gent, overeenkomstig de bepalingen van de ziekenhuiswetgeving. Het Bestuurscomité UZ Gent is dan ook het orgaan dat het algemeen beleid van het ziekenhuis bepaalt en de belangrijkste beheersbeslissingen neemt (na raadpleging van de Medische Raad in de gevallen voorzien in de ziekenhuiswet). Het Bestuurscomité UZ Gent draagt de

eindverantwoordelijkheid voor alle organisatorische, functionele en financiële aspecten van de ziekenhuisactiviteit.

Deze delegatie zal worden gespecificeerd in een delegatieprotocol. In dit delegatieprotocol zal de bevoegdheid van het Bestuurscomité worden vastgelegd met betrekking tot onder meer het ontvangen van legaten en schenkingen, het uitschrijven van openbare aanbestedingen, het sluiten van overeenkomsten met andere ziekenhuizen enz...

Over de continuïteit van de dienstverlening wordt gewaakt door de hoofdgeneesheer, in overleg met de voorzitter van het Bestuurscomité van het UZ Gent en de gedelegeerd bestuurder van het UZ Gent. Indien er geen overeenstemming wordt bereikt over de invulling van de continuïteit, kan er een beroep worden gedaan op de provinciegouverneur. Deze moet immers zorgen voor het handhaven van de openbare orde in de provincie, te weten de openbare rust, veiligheid en gezondheid. Het UZ Gent vervult een cruciale rol binnen de noodplannen van de provincie Oost-Vlaanderen waarbij de aanpak van diverse noodsituaties (onder meer veiligheid en volksgezondheid) wordt vastgelegd. Daarom is het aangewezen dat de instelling een beroep kan doen op de provinciegouverneur indien er geen akkoord kan worden bereikt over de invulling van de continuïteit van de dienstverlening van het ziekenhuis.

De gedelegeerd bestuurder UZ Gent is belast met de algemene leiding van de dagelijkse werking van het ziekenhuis en wordt hiervoor bijgestaan door het Directiecomité UZ Gent.

Artikel 29

De bestaande controle- en toezichtsmechanismen en -organen blijven bestaan, elk binnen hun specifiek toezichtsdomein.

De bevoegde regeringscommissaris en de afgevaardigde van Financiën bij de universiteit blijven toezien op de financiële werking van het ziekenhuis. Als specifieke aandachtspunten gelden hierbij : of er geen afwending van onderzoeks- en onderwijsmiddelen van de universiteit naar het ziekenhuis plaatsvindt en of de financiële relaties tussen het ziekenhuis en de universiteit geen ESR-risico inhouden. Met ESR doelt de decreetgever op het Europees Stelsel van nationale en regionale rekeningen. De Universiteit Gent maakt deel uit van de consolidatiekring van de Vlaamse overheid, het UZ Gent niet.

De bevoegde regeringscommissaris en de bevoegde afgevaardigde van Financiën bij de universiteit ~~die bevoegd zijn voor de Universiteit Gent~~ zullen er eveneens op toezien dat de inkomsten die voortvloeien uit de vervreemding of de terbeschikkingstelling van de gronden en gebouwen aan derden, uitsluitend worden aangewend voor investeringen in infrastructuur voor ziekenhuisactiviteiten.

Artikel 30.

Dit artikel verzekert de continuïteit en regelt de overdracht van de rechten en verplichtingen aan de Universiteit Gent vanaf de re-integratie van het UZ Gent.

Artikel 31.

Dit artikel voorziet in een overgangmaatregel voor de houders van mandaten die zijn toegekend met toepassing van de geldende rechtspositieregelingen op het ogenblik van

de inwerkingtreding van dit decreet. Deze mandaten blijven verder lopen volgens de regelgeving die op hen van toepassing was voor de inwerkingtreding van dit decreet.

Hoofdstuk 3. Inwerkingtreddingsbepaling

Artikel 31

Dit artikel regelt de inwerkingtreding van het decreet, nl. 1 januari 2018

C. Ondertekening door minister-president en indienende minister, zegel van de Vlaamse Regering

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Onderwijs

Hilde CREVITS